

Hentoluppo

Långt broktagel
Bryoria tenuis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Hentoluppo on pysty tai riippuva, runsaasti haarautuva ja pensasmaisesti kasvava jäkälä. Sen pääranka on mattapintainen ja musta, sivuhaarojen kärjet ovat kiiltäviä ja tummanruskeita–harmaanruskeita. Yksittäiset rangat voivat olla 10 cm pitkiä, ja kapenevat kärkeä kohti. Sivuhaarat ovat usein alle 90 asteen kulmassa päärankaan nähden. Kotelomaljoja ei ole. Hentoluppo muistuttaa suuresti lähilajejaan, erittäin uhanalaista rotkoluppoa (*B. bicolor*) ja äärimmäisen uhanalaista piikkiluppoa (*B. smithii*). Kaikki kolme edellä mainittua luppoa ovat kaksivärisiä. Hento- ja rotkolupolla ei ole soraaleja, piikkilupolla on piikkiset soraalit. Rotkoluppo on tiheän tupsumainen, koska sillä on hyvin kehittyneet kolmannen asteen sivuhaarat. Hentoluppo on siis kaksivärinen, soraaliton ja vähähaarainen.

Elinympäristö ja levinneisyys

Hentoluppo kasvaa pystysuorilla kallionseinämillä ja vanhoissa metsissä. Suomessa se tunnetaan vain vanhoista, kosteista ja puoliavoimista vaaranlakimetsistä. Kasvupaikat ovat suojaisia ja varjostuneita, ja hentoluppo kasvaa usein runkojen pohjois- tai itäpuolella tai pohjoisrinteissä. Metsäiset kasvupaikat saattavat olla soiden reunoilla, joissa pienilmasto on kostea tai tuntureiden alusmetsissä.

Nykytila ja uhkatekijät

Hentoluppoa uhkaavat metsien hakkuut, jotka muuttavat kasvupaikkojen pienilmaston liian kuivaksi ja valoisaksi. Suomessa tunnetaan vain yksi hentolupon esiintymä Kainuussa Hyrynsalmella.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan hentolupon kasvupaikka rajataan kokonaan metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä, jotta kasvupaikka ei kuivu liikaa.

Lähteet

Thor, G. & Arvidsson, L. (toim.). 1999. Rödlistade lavar i Sverige – Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 528 s.